

På en fåregård bliver der produceret lam til lammekød og uld. På nogle gårde er der malkefår. Fåremælk bliver brugt til at lave fåreost af.

På en gedegård bliver der produceret mælk til at lave gedeost af. Gedeekød er kun en lille produktion i Danmark.

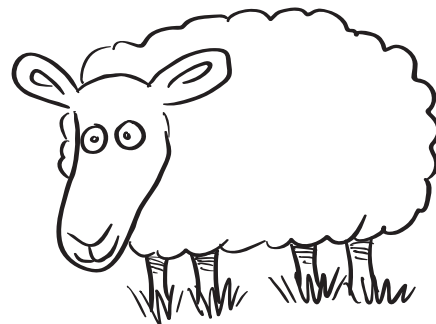
Får og geder skal først og fremmest æde græs. Specielt græs, hvor der også er hvidkløver blandet i. Så er der næring og energi nok til vækst og mælkeproduktion.

Får og geder kan spise ting som ingen andre dyr kan, fordi de er drøvtyggere med en særligt stor vom. For eksempel kan får bruges til at bekæmpe ukrudt med som tidsler og Bjørneklo. Så kalder man dem for 'naturplejere'.

Man kan nærmest sige, at får og geder spiser i otte timer, tygger drøv i otte timer og sover resten af tiden.

Der er cirka 4500 økologiske får og 1200 økologiske geder i Danmark. Når får og geder føder deres unger siger man, at de 'læmmer'. Det sker om foråret.

Hver moderdyr får ca. 2 kid, der dier hos moderen i 3-4 måneder. En malkeged giver først mælk, når den har fået kid. Hvor mange liter mælk tror du den kan give om dagen? Den giver 2 til 5 liter, endda samtidig med at kiddet dier hos den.

Får

Malkning

Geder og får har to patter, derfor skal der også kun være to sugekopper på malkemaskinen.

Oftentimes malker man flere geder på en gang.

Dyrene hopper selv op på et malkebord, hvor der ligger foder til dem foran.

Så kan malkemaskinen komme på bagfra.

Mælken bliver ført med slanger og ført ud i en mælketank, hvor den bliver afkølet.

Senere kommer der en tankbil og kører den til mejeriet.

Der skal bruges cirka 1 hektar (det svarer til 10.000 kvadratmeter) til at dyrke foder til 7,5 moderfår med lam.

Noget af græsset på markerne kan laves til ensilage (udtales: 'ensilasje').

Det gør man for at kunne opbevare græsfoderet om vinteren. Man slår græsset, samler det sammen og pakker det stramt ind i plastic. Måske har du set sådan nogle pakker ligge på markerne?

Inden i pakken begynder der at ske en nedbrydning af græsset. Men fordi der ikke er ilt tilstede, så rådner det ikke.

Græs som ensilage smager mere syrligt, og det kan får, geder og kvæg vældig godt lide.

- 1** Hvis en ged giver 3 liter mælk i 200 dage, hvor mange liter er det så i alt?

- 2** Hvordan kan et får være 'naturplejer'?

- 3** Byg er også et foder til geder og får. Er det grovfoder eller kraftfoder? _____

- 4** Hvis man har 15 får, hvor mange kvadratmeter mark skal der så være, for at der er foder nok? Hvor mange hektar er det?

Se mere om økologiske får og geder på www.okologi.dk/undervisning

Rigtige svar:
 1. 600 liter
 2. Hvis får afgæsser et naturareal, hvor ukrudtet er ved at dominere for meget.
 3. Kraftfoder. 1 kilo byg svarer til 1 FE
 4. 20.000m². To hektar. (Ilg med to fodboldbaner)

